

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/38246,Stare-i-Nowe-Miasto-wyklad-w-ramach-seminarium-Spacerkiem-po-Warszawie-Odbudowa-.html>
27.04.2024, 09:57

Stare i Nowe Miasto - wykład w ramach seminarium „Spacerkiem po Warszawie”. Odbudowa i budowa Warszawy w latach 1945-1949 - Warszawa, 12 stycznia 2017

Jedenasta edycja wykładów prezentujących historię powojennej Warszawy poprzez jej założenia architektoniczne i urbanistyczne. Postępująca po 1945 r. ideologizacja i totalitaryzacja życia publicznego, oznaczała również podporządkowanie twórczości architektonicznej i konserwatorskiej socrealistycznym założeniom, przeszczepionym z ZSRR. W czasie seminarium omówione zostaną m.in. kwestia zniszczeń wojennych i odbudowy stolicy, polityka władzy komunistycznej wobec obiektów symbolicznych dla świadomości narodowej i państwowej, problem kreowania przez władze nowej rzeczywistości architektonicznej. W czasie spotkań zaprezentowane zostaną budynki oraz założenia architektoniczne (gmachy użyteczności publicznej, obiekty przemysłowe, architektura sportowa i rekreacyjna, architektura mieszkaniowa, obiekty kultury), a także ukazany zostanie ich wpływ na kształt miasta i życie mieszkańców – na tle historycznym, społecznym i ideologicznym.

Seminarium adresowane jest do przewodników miejskich, nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych, z możliwością wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. z architektury.

Proponujemy sześć spotkań w cyklu miesięcznym odbywających się od listopada 2016 r. do

Plakat

kwietnia 2017 r. Udział w seminarium – jako formie doskonalenia zawodowego – zostanie potwierdzony pisemnie.

Spotkanie 12 stycznia br. (czwartek) poświęcone było historii Starego i Nowego Miasta.

Stare Miasto

- Wstępne koncepcje: od ruiny-pomnika do imperatywu restytucji
- Odgruzowanie, badania archeologiczne, zabezpieczanie murów i ratowanie reliktywów elementów architektury
- Mury obronne – odsłonięcie, koncepcje odbudowy, konserwacja i odbudowa
- Zagłada ulic podmurnych (Ślepa, Rycerska, Podwale)
- Zamek Królewski – pierwsze koncepcje odbudowy
- Zespół staromiejski – odtworzony zabytek osadzony w tradycji czy osiedle-muzeum?
- Dominanty architektoniczne
- Co ocalało?
- Rynek Starego Miasta – między konserwacją a rekonstrukcją
- Ulice Świętojańska i Nowomiejska – popis precyzji odtworzenia
- Kanonie – osiągnięcia i błędy
- Ulica Piwna i inne ulice staromiejskie – opłacalność wyburzeń i partactwo makiet
- Powiśle staromiejskie i tragedia Bugaju
- Góra Gnojowa

Nowe Miasto

- Osiedle mieszkaniowe ZOR
- Enklawa muzealna i pole modernistycznych eksperymentów
- Dominanty architektoniczne
- Ulica Freta – pozory autentyzmu
- Rynek Nowego Miasta – kreacja plastyczna czy konserwatorska?
- Ulica Mostowa – autentyzm i nieudolność rekonstrukcji
- Inne ulice nowomiejskie – od rzetelności konserwacji i rekonstrukcji do dekorowanych bloków
- Przestrzenie braku (kościół św. Jerzego, pałac Kotowskich, ucięte ulice, zagłada ul. Rybaki)

- Skarpa nowomiejska

Miejsce spotkań:

Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki , ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa

Kolejne tematy:

- Trakt Królewski i inne założenia historyczne – 9 lutego 2017
- Nowe osiedla mieszkaniowe – 9 marca 2017
- Infrastruktura miejska – 6 kwietnia 2017

Wykład:

Jarosław Zieliński, historyk architektury i jeden z najbardziej cenionych współczesnych warsavianistów, autor m.in. wielotomowego Atlasu dawnej architektury ulic i placów Warszawy, albumu Warszawa zburzona i odbudowana, monografii Realizm socjalistyczny w Warszawie. Urbanistyka i architektura, przewodników historycznych i albumów fotograficznych po stołecznych dzielnicach, a także szeregu artykułów dotyczących historii i dziedzictwa Warszawy publikowanych m.in. na łamach „Stolicy” i „Spotkań z Zabytkami”. Ostatnio wydał [Pałac Kultury i Nauki](#), Złota 44 i inne warszawskie niebotyki oraz wspólnie z Jerzym S. Majewskim Spacerownik po żydowskiej Warszawie.

Koordinator projektu:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860-70-50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl

Wstęp wolny